

Uchwała Nr XXVIII/215/13

Rady Gminy w Mieścisku
z dnia 6 grudnia 2013 r.

w sprawie: **przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii ”.**

Na podstawie: art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r., poz. 124 ze zm.)

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii”, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mieścisko.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązująca od 1 stycznia 2014 r. i podlega ogłoszeniu na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy i wsiach sołeckich.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Mieścisko, 2013 rok

SPIS TREŚCI

PREAMBUŁA

I CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Położenie, powierzchnia, ludność.

II DIAGNOZA

1. Mapa źródeł informacji i podjęte działania.
2. Analiza interesariuszy.

III PLAN

1. Cel główny programu.
2. Cele szczegółowe programu.

IV REALIZACJA

1. System zarządzania programem.
2. System monitoringu.
3. System ewaluacji.

V ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

PREAUMBUŁA

Narkomania jest problemem społecznym i aktualnym wyzwaniem cywilizacyjnym. Rozpowszechnienie używania środków psychoaktywnych często występuje z innymi problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, bezdomność. Używanie narkotyków wiąże się z ryzykiem dla zdrowia publicznego (HIV, żółtaczka, gruźlica).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii umożliwia lepszą realizację działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminnym.

Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, jak i środki na realizację tych zadań oraz podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie.

W art. 10.1. określa się, że „przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy”.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Dokumentem, który oprócz ustawy stanowi prawną podstawę podejmowanych działań jest Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, uwzględniający zadania określone w art. 2. ust. 1-3 oraz kierunki działań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Jest on uchwalany przez Radę Gminy (art. 10. ust. 3 wymienionej ustawy), a realizacja koordynowana przez Wójta Gminy.

Cele, warunki realizacji i kierunki działań, wyznaczone zostały w oparciu o dostępne zasoby występujące na terenie Gminy Mieścisko.

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY

www.miescisko.nowoczesnagmina.pl

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina wiejska Mieścisko położona jest w północno - wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie wągrowieckim. Gmina sąsiaduje z gminami Damasławek, Skoki i Wągrowiec (powiat wągrowiecki), Kłecko i Mieleszyn (powiat gnieźnieński) oraz Gminą Janowiec Wielkopolski w powiecie żnińskim. Zajmuje powierzchnię 135,62 km². Administracyjnie Gmina podzielona jest na 30 miejscowości, w których łącznie zamieszkuje 6151 mieszkańców. Poniżej przedstawiono spis miejscowości Gminy Mieścisko wraz z liczbą mieszkańców każdej z nich uszeregowane wg kolejności malejącej.

Tabela 1. Spis miejscowości Gminy Mieścisko wraz z liczbą mieszkańców.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba osób zameldowanych stan na dzień 31.10.2013r.
1.	Mieścisko	2438
2.	Popowo Kościelne	701
3.	Żabiczyn	341
4.	Sarbia	281
5.	Zbietka	260
6.	Gołaszewo	213
7.	Wiele	192
8.	Kłodzin	182
9.	Podlesie Kościelne	169
10.	Miłosławice	167
11.	Podlesie Wysokie	150
12.	Nieświastowice	135
13.	Jaroszewo Pierwsze	123
14.	Gorzewo	115
15.	Budziejewo	94

16.	Zakrzewo	83
17.	Pląskowo	93
18.	Mirkowice	69
19.	Popowo- Kolonia	58
20.	Jaroszewo Drugie	53
21.	Jaworówko	49
22.	Strzeszkowo	40
23.	Mirkowiczki	34
24.	Wybranówko	23
25.	Budziejewko	26
26.	Popowo- Huby	25
27.	Wymysłowo	18
28.	Piastowice	12
29.	Gółka	5
30.	Tumidaj	2
	Razem	6151

* Podstawa: Dane Urzędu Gminy Mieścisko stan na 31.10.2013r.

Wskaźnik zaludnienia wynosi 22 osoby na 1km².

4. MIESZKAŃCY

Wielkość populacji

Wskaźniki demograficzne mają zasadniczy wpływ na jakość życia, szanse rozwojowe i tempo wzrostu poziomu życia w Gminie. Takie parametry jak wykształcenie mieszkańców, gęstość zaludnienia, dodatni poziom przyrostu naturalnego, dodatnie saldo migracji, zachowanie równowagi pomiędzy płciami, właściwe proporcje pomiędzy grupami ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym decydują o przyszłości Gminy. Poniżej przedstawiono dane dotyczące populacji Gminy na przestrzeni 10 ostatnich lat.

Tabela 2. Wielkość populacji i zmiany w czasie.

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2003	5970	66	60	6
2004	5992	80	43	37
2005	6000	71	42	26
2006	6032	87	61	26
2007	6064	85	47	38
2008	6090	76	51	25
2009	6102	68	35	33
2010	6098	77	59	18
2011	6123	81	46	35
2012	6152	83	55	28

Jak widać z umieszczonej wyżej tabeli liczba mieszkańców w Gminie systematycznie rośnie.

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację Gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (stan na 31.10.2013r.)

Tabela 3. Populacja Gminy w rozbiciu na grupy wiekowe za podziałem na płeć.

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-12 lata	986	512	474
13-16 lat	311	155	157
17-19 lat	247	126	121
20-29 lat	1047	526	521
30-39 lat	927	480	447
40-49 lata	763	397	366
50-59 lat	820	432	388
60-69 lata	589	283	305
70 – powyżej	461	163	298
Razem	6151	3074	3077

*Podstawa: Dane UG Mieścisko

Tabela 4. Struktura ludności według wieku w Gminie Mieścisko.

Grupa wiekowa	Osoby	% ogółu
Wiek przedprodukcyjny: - kobiety - mężczyźni	1375 671 704	
Wiek produkcyjny: - kobiety - mężczyźni	4193 2012 2181	
Wiek poprodukcyjny: - kobiety - mężczyźni	583 395 188	
Ogółem:	6151	
Wiek produkcyjny mobilny: - kobiety - mężczyźni	2549 1238 1311	

*Podstawa: Dane UG Mieścisko

Obecnie największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym.

Poziom wykształcenia ludności

Główny Urząd Statystyczny podaje, że według spisu powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku, „pozytywnym zjawiskiem obserwowanym w latach, które upłynęły od ostatniego spisu przeprowadzonego w 2002 roku jest wzrost poziomu wykształcenia ludności Polski. W okresie międzyspisowym odsetek osób o wykształceniu co najmniej średnim wzrósł z 41,4% w 2002 roku do 48,2% w 2011 roku tj. o 6,8 pkt. procentowego. Jednak największą dynamikę odnotowano w odniesieniu do osób o wykształceniu wyższym, których udział zwiększył się z 9,9% w 2002 roku do ponad 16,8% w 2011 roku (tj. 6,9 pkt. procentowego) wśród ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej.

Na niemalże identycznym poziomie jak w 2002 roku kształtuje się odsetek ludności o wykształceniu średnim (łącznie z policealnym) odpowiednio 31,5% i 31,4% w 2011 roku.

Struktura ludności według poziomu wykształcenia różni się w zależności od płci. W 2011 roku wśród ogółu mężczyzn 14,6% ukończyło szkoły wyższe, i w porównaniu do 2002 roku odnotowujemy wzrost o 5,3 pkt. procentowego. Natomiast znacznie lepiej przedstawia się sytuacja kobiet w tym zakresie. W 2002 roku co 10 kobieta posiadała dyplom ukończenia szkoły wyższej, natomiast 9 lat później już niemal co 5 kobieta (18,8%) była absolwentką szkoły wyższej. W 2011 roku blisko 29% mężczyzn i prawie 34% kobiet ukończyło szkoły średnie lub policealne. Natomiast w 2002 roku absolwentów takich szkół było wśród mężczyzn 27,6% i 35,1% ogółu kobiet.

Czynnikiem różnicującym strukturę ludności według poziomu wykształcenia jest również miejsce zamieszkania. W porównaniu do wyników NSP 2002 odnotowano znaczny wzrost osób z wykształceniem wyższym zarówno w miastach jak też na wsi. Według wyników NSP 2011 ponad 21%

ludności w miastach i blisko 10% mieszkańców wsi legitymowało się wykształceniem wyższym. W NSP 2002 struktura przedstawiała się odpowiednio 13,2% w miastach i 4,2% na wsi. W okresie międzyspisowym – w odniesieniu do osób o wykształceniu średnim (łącznie z policealnym) - nie zaobserwowano tak znaczących zmian. Nie mniej oznacza to, że już przeszło połowa ludności miejskiej posiada wykształcenie co najmniej średnie, natomiast na wsi udział ten wynosił ok. 35%”.

Źródło GUS: www.stat.gov.pl

Poziom bezrobocie

Bezrobocie należy do największych problemów społecznych w Gminie. Istniejące podmioty gospodarcze nie mają wystarczającego potencjału, by stworzyć miejsca pracy dla bezrobotnych mieszkańców Gminy. Rolnictwo natomiast, nawet w okresach rozwojowych nie generuje przyrostu miejsc pracy, a w miarę wprowadzania coraz nowocześniejszych narzędzi ujawnia ukryte bezrobocie. Dlatego też w najbliższym czasie nie należy spodziewać się znaczącej zmiany na rynku pracy. Szansą dla Gminy mogłyby być nowe inwestycje w Gminie (choćby w zakresie przetwórstwa rolno - spożywczego czy turystyki) lub też na terenie pobliskiego Wągrowca. Jak widać z danych umieszczonych w tabeli liczba bezrobotnych ciągle rośnie.

Tabela 5. Dynamika bezrobocia w Gminie Mieścisko.

Gmina Mieścisko	31.12.08r.	31.12.09r.	31.12.10r.	31.12.11r.	31.12.12r.
Liczba bezrobotnych ogółem	224	365	397	414	467
Zarejestrowani z prawem do zasiłku	38	57	51	83	93
Zarejestrowani bez prawa do zasiłku	186	308	346	331	374

*Podstawa: dane PUP w Wągrowcu

Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom gminy zapewnia działająca w Mieścisku - Ośrodek Zdrowia Lekarzy Rodzinnych, który zatrudnia dwóch lekarzy i 6 pielęgniarek. Usługi lecznictwa zamkniętego dostępne są w Szpitalu Powiatowym w Wągrowcu.

Szkolnictwo

Na terenie gminy funkcjonują dwie szkoły podstawowe, gimnazjum i przedszkole.

- Przedszkole „Leśne Ludki” w Mieścisku dysponuje zadowalającą bazą lokalową. Placówka prowadzi 7 oddziałów, w tym 5 oddziałów 5,6-latków i 2 oddziały 3,4-latków (ogółem 156 dzieci).
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Popowie Kościelnym wyposażona jest w salę komputerową z dostępem do Internetu. Prowadzi 6 oddziałów, do których łącznie uczęszcza 63 dzieci. W budynku szkoły brak jest sali gimnastycznej.
- Szkoła Podstawowa im. Stefana Czarnieckiego w Mieścisku wyposażona jest w salę gimnastyczną i salę komputerową z dostępem do Internetu. Szkoła prowadzi 17 oddziałów, do których uczęszcza 360 dzieci.
- Gimnazjum im. Powstańców Wielkopolskich w Mieścisku - nie posiada własnej sali gimnastycznej, korzysta z sali w Szkole Podstawowej. Funkcjonuje natomiast sala komputerowa z dostępem do Internetu. Prowadzi 10 oddziałów, do których uczęszcza 227 dzieci.

Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego należy do zadań Komisarjatu Policji w Skokach, który zatrudnia 5 dzielnicowych, z tego 2 dzielnicowych przydzielonych jest na teren Mieściska. Komisarjat dysponuje 2 radiowozami. Wskaźniki dotyczące przestępczości na terenie gminy nie odbiegają od notowanych w sąsiednich gminach. Najczęstsze czyny zabronione na terenie gminy to kradzieże, kradzieże z włamaniem i uszkodzenie mienia. Odnotowywane są również przestępstwa związane z prowadzeniem pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości.

Pomoc społeczna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej w gminie Mieścisko realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Formy pomocy są wielorakie, ale do najczęstszych należą różnego rodzaju zasiłki pieniężne i usługi opiekuńcze. Adresatami pomocy są między innymi rodziny wielodzietne, osoby, które pozostają w trudnej sytuacji życiowej, dotknięte długotrwałym bezrobociem. Beneficjentami pomocy społecznej są również osoby przewlekłe chore, niedostosowane społecznie oraz ludzie starzy i samotni.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej w gminie Mieścisko.

Tabela nr 6. Rodzaje i skala pomocy społecznej w Gminie Mieścisko.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Ubóstwo	114	108	111	423	391	381
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	11	10	93	60	44
Bezrobocie	117	108	112	484	360	434
Niepełnosprawność	81	74	71	300	256	214
Długotrwała choroba	34	29	32	87	88	99
Bezradność w sprawach opiek.- wych. i prowadzeniu gospodarstwa domowego	58	66	82	211	326	367
w tym: - rodziny niepełne	25	29	39	92	135	166
- rodziny wielodzietne	32	49	40	79	293	235
Alkoholizm	40	34	32	152	120	115
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	4	3	11	7	10
Przemoc w rodzinie	20	11	0	78	48	0
Brak umiejętności w przystosowaniu. do życia młodzieży opuszczającej placówki opiek.-wych.	0	0	-	0	0	-
Zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	-	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

*Podstawa: Dane OPS w Mieścisku

Urząd Gminy jest organizatorem badań profilaktycznych: mammografii, badań na PSA oraz badań mających na celu wczesne wykrywanie nowotworu złośliwego jelita grubego. Na terenie Gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespół Interdyscyplinarny ds.

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wsparciem w rozwiązywaniu problemów społecznych są działające na terenie gminy Polski Komitet Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Pomocy Uczniom im. Jana Pawła II oraz Zakład Aktywności Zawodowej w Gołaszewie.

II. DIAGNOZA

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany został w oparciu o raport lokalnych zagrożeń społecznych opracowany na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przez firmę „Dialog” Centrum Edukacji i Profilaktyki z Krakowa, jak również informacje z instytucji zajmujących się tematyką narkomanii oraz udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom prowadzących statystyki w tym zakresie.

1. MAPA ŹRÓDEŁ INFORMACJI I PODJĘTE DZIAŁANIA.

Informacje nt. problemu narkomanii na terenie Gminy Mieścisko pozyskano z:

Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieścisku:

Wg sprawozdania przekazywanego do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacji od pracowników socjalnych, nie stwierdzono występowania zjawiska narkomanii na terenie Gminy Mieścisko.

Ośrodka Zdrowia Lekarzy Rodzinnych w Mieścisku i higienistki szkolnej:

Lekarze, pielęgniarki i higienistka nie udzielali pomocy w związku z zażyciem narkotyków oraz nie stwierdzili występowania narkomanii na terenie Gminy Mieścisko.

Komisariatu Policji w Skokach.

W 2012 roku odnotowano dwa czyny związane z posiadaniem narkotyków. W roku bieżącym jeden.

Punktu Konsultacyjno- Edukacyjno dla Osób z Problemem Narkotycznym w Mieścisku i Popowie Kościelnym:

Osoba zatrudniona w powyższych punktach poinformowała, że nie zgłosiła się żadna osoba z problemem narkotykowym.

O skali zjawiska narkomanii świadczy także wymieniona już analiza zagadnienia dokonana za pomocą badań ankietowych.

1. Badania przeprowadzono na próbie losowej 99 dorosłych mieszkańców Gminy Mieścisko.
2. Badania przeprowadzono również wśród radnych i sołtysów Gminy Mieścisko (12 sołtysów i 8 radnych).
3. Badaniem objęto także 82 uczniów Gimnazjum i 76 uczniów Szkoły Podstawowej w Mieścisku.

Wyżej wymienione źródła uznano za wystarczające do zdiagnozowania zjawiska narkomanii na terenie Gminy Mieścisko.

Poglądy dorosłych mieszkańców Gminy Mieścisko na temat skali problemu narkotykowego w gminie.

Za najpoważniejsze problemy w gminie zdecydowanie uznano bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, ubóstwo oraz zanieczyszczenie powietrza. Za stanowiące najmniejsze wyzwanie dla społeczności lokalnej uznano bezdomność, uzależnienie od narkotyków, przemoc w szkole oraz w rodzinie, a także przestępczość. Mimo, że problem narkotykowy jest postrzegany jako jedno z mniej poważnych zagrożeń w Gminie Mieścisko, to co trzeci mieszkaniec zna osobiście kogoś, kto zażywa narkotyki. Co więcej, 82% ankietowanych uważa, że młodzież w gminie jest narażona na kontakt ze środkami odurzającymi. Nieco mniej, bo 70% osób jest zdania, że nietrudno jest uzyskać dostęp do narkotyków w okolicy. Przekonania dotyczące problemów narkotykowych wśród badanych przedstawiają się następująco. Niemal wszyscy (93%) uważają, że staje się on coraz ważniejszy w dzisiejszych czasach i może dotknąć każdego. 73% zgadza się, że nawet jednorazowy kontakt z narkotykiem może uzależnić. Jednocześnie co siódmy z respondentów jest za legalizacją tzw. miękkich narkotyków (np. marihuany).

Poglądy sołtysów i radnych Gminy Mieścisko na temat skali problemu narkotykowego w gminie.

Za najpoważniejsze problemy w gminie sołtysi i radni uznali bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, ubóstwo oraz zanieczyszczenie powietrza, ale także uzależnienie od narkotyków, co nie miało miejsca w przypadku odpowiedzi mieszkańców. Za stanowiące najmniejsze wyzwanie dla społeczności lokalnej uznano bezdomność, przemoc w szkole oraz emigrację zarobkową.

Co czwarty sołtys lub radny zna osobiście kogoś, kto zażywa narkotyki. Jednak już 80% uważa, że młodzież w gminie jest narażona na kontakt ze środkami odurzającymi. Nieco mniej, bo 61% osób jest zdania, że nietrudno jest uzyskać dostęp do narkotyków w okolicy. Poglądy i przekonania ankietowanych radnych i sołtysów dotyczące narkotyków są podobne do poglądów pozostałych mieszkańców. Są przeciwni legalizacji marihuany. Są jednak świadomi, że problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych może dotknąć każdego.

Poglądy uczniów gimnazjum na skalę problemu narkotykowego w gminie.

Około 1/3 uczniów gimnazjum jest zdania, że młodzież w ich wieku ma kontakt z narkotykami, a w ich szkole i wśród ich znajomych są takie osoby. 46 uczniów nie ma zdania na temat trudności w uzyskaniu dostępu do narkotyków, ale wśród pozostałych przeważa opinia, że młodzieży łatwo jest go uzyskać w gminie. 9% ankietowanych - 7 uczniów gimnazjum przyznało, że zażywa lub zażywało narkotyki - marihuanę. 25% osób deklaruje, że chciałoby w przyszłości zażywać narkotyki, a co piąty nie ma na ten temat wyrobionego zdania. 13% uczniów zna dealera. Jeśli chodzi o żywione przez

młodzież przekonania na temat narkotyków, to 68% twierdzi, że żadne narkotyki (nawet tzw. miękkie) nie są bezpieczne. Jednocześnie 28% ankietowanych nie zaliczyłoby marihuany do kategorii narkotyków, a 22% uczniów gimnazjum chciałoby ją zalegalizować.

Jeśli chodzi o świadomość zagrożeń, jakie niesie za sobą zażywanie poszczególnych narkotyków, to 41% posiada ogólną wiedzę na ten temat, a co piąty respondent szczegółowo się orientuje w tej kwestii. Pozostałe osoby albo mają niewielką albo żadną świadomość skutków zażywania substancji psychoaktywnych. Co piąta osoba nie poszukuje tego typu informacji. Najpopularniejszym źródłem wiedzy o narkotykach jest zdaniem respondentów Internet, z którego korzysta w tym celu 58% uczniów. W dalszej kolejności jest to telewizja (41%) oraz szkoła (39%). Co czwarta osoba korzysta z informacji przekazywanych przez rówieśników, a co piąta pyta o nie starszych kolegów.

Powody sięgania po narkotyki przez młodzież według opinii gimnazjalistów to przede wszystkim: zaspokojenie ciekawości (78%) i aby zaimponować innym (71%). Ponad 40% ankietowanych podaje jako powód kłopoty szkolne lub rodzinne. 29% postrzega narkotyki jako metodę na sprawdzenie siebie, a dla 39% uczniów zażywanie narkotyków jest sposobem na zabicie nudy i uatrakcyjnienie czasu wolnego. W przypadku problemu narkotykowego lub alkoholowego, ankietowani z gimnazjum najchętniej zwróciliby się o pomoc do członków rodziny - mamy (46%), taty (34%) oraz rodzeństwa (26%). 43% pomocy poszukiwałoby u rówieśników. Spośród pracowników szkoły największym zaufaniem uczniów cieszy się pedagog, z którym o problemie z alkoholem lub narkotykami porozmawiałoby 22% respondentów. Niechęć do proszenia kogokolwiek o wsparcie zadeklarowało 13% uczniów gimnazjum.

Zasoby rodzinne w kontekście przeciwdziałania problemom młodzieży.

Uczniowie zostali poproszeni o określenie częstotliwości sytuacji domowych różnego rodzaju - zarówno tych, które stanowią o bogatych zasobach rodzinnych - silnych więziach i przyjaznej atmosferze w domu, jak i tych, które mogą świadczyć o obserwowanej lub doświadczanej przemocy w rodzinie. 63% ankietowanych codziennie je wspólnie z rodzicami posiłki. Co szósty rzadko lub wcale nie rozmawia jednak z rodzicami. 52% gimnazjalistów ocenia, że codziennie lub prawie codziennie rodzice pomagają dzieciom w odrabianiu zadań domowych. Spędzanie czasu wolnego z rodzicami polega przede wszystkim na wspólnych wyjściach co najmniej raz w tygodniu (43% odpowiedzi). Nigdy lub prawie nigdy nie zdarza się, aby rodzice obrażali i wyzywali swoje dzieci czy poszturchiwali je (92%). Bardzo rzadko lub wcale nie zdarza się, że dzieci pozostają same dłuższy czas bez opieki dorosłych lub są przez nich bite. Przeciętnie kilka razy w miesiącu występuje sytuacja krzyczenia rodziców na dzieci, choć zdaniem połowy uczniów ma to miejsce dużo rzadziej.

Poglądy uczniów szkoły podstawowej na skalę problemu narkotykowego w gminie.

Jeśli chodzi o kwestię problemu narkotykowego, ankietowani uważają, że raczej nie występuje on w ich szkole. Mimo to 11% zna kogoś, kto zażywał tego typu substancje. Żaden z ankietowanych ze szkoły podstawowej nie miał kontaktu z narkotykami. Uczniowie posiadają raczej ogólną wiedzę na temat narkotyków i skutków ich zażywania (51%). Co czwarty ankietowany deklaruje, że niewiele wie na ten temat, zaś do całkowitego braku wiedzy przyznaje się 17%. Ankietowani w większości (59%) nie poszukują informacji na ten temat, a jeśli już to robią, to najczęściej korzystają z telewizji oraz Internetu (odpowiednio 37% i 32%). Pozostałe odpowiedzi, takie jak szkoła czy rodzice, są wybierane przez nielicznych uczniów.

12% uczniów ze szkoły podstawowej nie zaliczyłoby marihuany do kategorii narkotyków, zaś 18% chciałby ją zalegalizować. 12% wyraziło chęć eksperymentowania z narkotykami i innymi środkami odurzającymi w przyszłości, pozostali są przeciwnego zdania. W przypadku problemu narkotykowego lub alkoholowego, uczniowie ze szkoły podstawowej skierowaliby się po pomoc przede wszystkim do rodziców (mamy - 67%, taty - 61%). Pozostałe odpowiedzi, w tym rówieśnicy i pracownicy szkoły, otrzymały znacznie mniej wskazań.

Zasoby rodzinne w kontekście przeciwdziałania problemom młodzieży.

Codziennie lub prawie codziennie 80% dzieci spędza czas z rodzicami na wspólnych rozmowach. Opiekunowie połowy respondentów ze szkoły podstawowej pomagają im w odrabianiu zadań domowych, nieco więcej (58%) osób wspólnie jada posiłki oraz wspólne wyjścia. Istnieje pewna grupa osób, która dość rzadko spędza czas z rodzicami - 27% rzadziej niż raz w miesiącu wychodzi razem z rodzicami, 16% nie bawi się z rodzicami i bardzo rzadko z nimi rozmawia, a co piąty praktycznie wcale nie spożywa posiłków przy wspólnym stole. Nigdy lub bardzo rzadko zdaniem ankietowanych zdarza się, że rodzice wyzywają dzieci. Zdaniem 5% dość często zdarza się poszturchiwanie dzieci, zaś 8% - zaniedbywanie ich przez opiekunów. 30% uczniów wskazuje na powtarzające się co najmniej raz w miesiącu krzyczenie na dzieci.

Wnioski.

Przedstawione wyżej opinie mieszkańców oraz dzieci i młodzieży z pewnością budzą pewien niepokój i skłaniają do refleksji. Mimo, że nie są one poparte danymi statystycznymi zebranymi z poszczególnych instytucji, należałoby rozważyć różne możliwości zapobiegawcze. Jedną z najskuteczniejszych metod stanowi zapewne edukacja społeczna, która powinna obejmować nie tylko środowisko uczniowskie ale także dorosłych mieszkańców gminy. Nie chodzi tu tylko o popularyzację wiedzy na temat samych narkotyków, uzależnienia i możliwości leczenia, ale także o przełamywanie stereotypów związanych z narkotykami takich, jak lęk i wstyd. Tutaj dużą rolę odegrać powinny instytucje takie jak: szkoły, policja, ośrodek pomocy społecznej, ośrodek zdrowia lekarzy rodzinnych

i komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Istotnym elementem powinny być także działania skierowane na wzmocnienie więzi rodzinnych, m.in. poprzez promowanie wspólnego spędzania czasu przez dzieci i ich rodziców.

Wnioski wynikające z przeprowadzonych badań ankietowych stanowią podstawę do określenia działań mających na celu podniesienie świadomości społeczności lokalnej oraz dzieci i młodzieży szkolnej w tym zakresie.

2. ANALIZA INTERESARIUSZY

Beneficjenci:

- rodzice,
- młodzież,
- kadra pedagogiczna placówek oświatowych,
- pozostała społeczność lokalna,
- przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień

Partnerzy:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjno - Edukacyjny dla Osób z Problemem Narkotycznym w Mieścisku i Popowie Kościelnym,
- Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku,
- Placówki oświatowe (Gimnazjum, Szkoła Podstawowa w Mieścisku i Popowie Kościelnym oraz Przedszkole w Mieścisku),
- Świetlica Środowiskowa w Mieścisku,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Świetlice wiejskie działające na terenie gminy,
- Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu i Komisariat Policji w Skokach,
- Ośrodek Zdrowia Lekarzy Rodzinnych w Mieścisku,
- Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Przeciwnicy:

- dealerzy,
- zażywający

III. PLAN

1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Prowadzenie nowoczesnej i skutecznej profilaktyki ukierunkowanej na popularyzację wiedzy na temat narkomanii wśród mieszkańców oraz promowanie zdrowego stylu życia.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

W zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz udzielania rodzinom, w których występuje problem narkotyczny, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Kontynuowanie działalności Punktów Konsultacyjno-Edukacyjnych dla Osób z Problemem Narkotycznym w Mieście i Popowie Kościelnym.
2. Prowadzenie porad dla dzieci biorących narkotyki incydentalnie i zagrożonych narkomanią oraz ich rodziców w Punkcie Konsultacyjno-Edukacyjnym dla Osób z Problemem Narkotycznym w Mieście i Popowie Kościelnym.
3. Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej w Mieście dla dzieci z dysfunkcjami osobistymi w celu korekty zachowań ryzykownych oraz pogłębiania motywacji do podejmowania właściwych wyborów życiowych.
4. Sfinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych kolonii dzieciom przejawiających problemy wychowawcze.
5. Zwiększanie kompetencji osób zajmujących się problematyką narkomanii poprzez dofinansowanie lub sfinansowanie szkoleń w tym zakresie (członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, osoba zatrudniona w Punkcie Konsultacyjno-Edukacyjnym dla Osób z Problemem Narkotycznym, funkcjonariusze Policji i in.).

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Prowadzenie działalności informacyjnej o szkodliwości środków i substancji, których używanie może doprowadzić do narkomanii, a także o uzależnieniu od narkotyków.

2. Regularna działalność profilaktyczna w szkołach (zakup programów i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej dotyczącej problematyki narkomanii z uwzględnieniem elementów profilaktyki).
3. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i problematyki narkomanii.
4. Dofinansowanie lub sfinansowanie szkoleń dla grup zawodowych oraz osób realizujących zadania profilaktyczne obejmujące problematykę narkomanii oraz wynikające z niej patologie.

Podniesienie świadomości społeczeństwa, a w szczególności rodziców, nauczycieli oraz dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń i sposobów postępowania w przypadku informacji o pojawieniu się narkotyków.

1. Udział w regionalnych i ogólnopolskich akcjach i kampaniach uwzględniających problematykę narkomanii, skierowanych do określonych grup docelowych.
2. Organizowanie lub dofinansowanie imprez i akcji profilaktycznych takich jak: konkursy, happeningi profilaktyczne, festyny, pikniki promujące zdrowy styl życia oraz właściwe wzorce rodzinne i społeczne.
3. Dofinansowanie lub sfinansowanie szkoleń dla rodziców, pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawcy świetlicy środowiskowej, itp.

Promowanie zdrowego stylu życia i wzmacnianie więzi rodzinnej w celu wsparcia młodzieży w rozwoju asertywnych postaw wobec narkotyków i wyboru alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

1. Promowanie zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania czasu poprzez:
 - inicjowanie lub organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
 - inicjowanie lub organizowanie atrakcyjnych form spędzania czasu np. rajdy, wycieczki krajoznawcze, festyny, biwaki.
2. Wspieranie zintegrowanych działań profilaktycznych, oddziałujących na główne czynniki chroniące przed sięganiem po środki odurzające tj. - kształtowanie silnej więzi rodzinnej, rozwijanie zainteresowań nauką szkolną i rozwojem osobistym, wzmacnianie skłonności do respektowania norm i poszanowania wartości uznanych przez społeczeństwo, dążenie do zintegrowania podopiecznych z tymi wartościami.

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. Współpraca przy realizacji Programu z instytucjami służącymi rozwiązywaniu problemów narkomanii, a także wymiana informacji w zakresie występowania tego zjawiska na terenie gminy.
2. Wspieranie działalności podmiotów służących rozwiązywaniu problemów narkotycznych.

3. Zakup programów i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej dotyczącej problematyki narkomanii z uwzględnieniem elementów profilaktyki.
4. Udzielanie wsparcia finansowego i organizacyjnego podmiotom na podstawie złożonych projektów, zgodnie z zasadami określonymi ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym.

Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

1. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganie używania środków psychoaktywnych.
2. Podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat narkomanii i jej skutków.
3. W razie konieczności udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

IV REALIZACJA

3. System zarządzania programem.

1. Prowadzenie działań wyznaczonych przez niniejszy Program opiera się na wykorzystaniu dostępnych środków finansowych w ramach środków przeciwdziałania narkomanii oraz integracji i ciągłego doskonalenia umiejętności specjalistów-profilaktyków pracujących na rzecz eliminowania zagrożeń społecznych w środowiskach, w których te zagrożenia występują.
2. Znaczna część zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii będzie realizowana łącznie z zadaniami dotyczącymi przeciwdziałania alkoholizmowi i innymi uzależnieniami, wyznaczonymi w rocznym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku.
3. Koordynacją działań związanych z realizacją działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotycznych, zawartych w niniejszym Programie prowadzi Wójt Gminy Mieścisko.

2. System monitoringu.

Monitorowanie działań ujętych w niniejszym Programie odbywać będzie się poprzez protokolowanie posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedkładanie Wójtowi Gminy rocznego sprawozdania z działalności Punktu Konsultacyjno-Edukacyjnego dla Osób z Problemem Narkotycznym w Mieścisku i Popowie Kościelnym i rocznych sprawozdań z działalności Świetlicy Środowiskowej w Mieścisku.

3. System ewaluacji.

Roczne sprawozdanie z realizacji Programu zostanie przygotowane przez Zastępcę Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Następnie zostanie ono złożone przez Wójta Gminy Mieścisko Radzie Gminy w terminie do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego.

V ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Środki na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, mogą być również zasilane dotacjami z zewnątrz oraz darowiznami sponsorów.
2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niniejszego Programu ujmuje się corocznie w planie budżetu Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia, rozdział 85153 - zwalczanie narkomanii.
3. Dysponentem w/w środków jest Wójt Gminy realizujący zadania zgodnie z przyjętym Programem Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Uruchomienie środków następuje na podstawie umowy, porozumienia lub zlecenia.
5. Nie przewiduje się finansowania:
 - wynagrodzeń aparatu urzędniczego klubów i stowarzyszeń,
 - wyjazdów zagranicznych, bez względu na cel,
 - programów, które w swoich założeniach uwzględniają zysk,
 - indywidualnej pomocy materialnej jakimkolwiek osobom,
 - delegacji dla działaczy lub członków organizacji (z wyjątkiem przypadków oddelegowania na kursy i szkolenia specjalistyczne).
6. Realizacja niniejszego Programu następuje poprzez:
 - finansowanie ofert lub ich zakup od osób prawnych i fizycznych na podstawie umów cywilnoprawnych oraz nadzór nad realizacją tych zadań,
 - ogłaszanie konkursów ofert na tematyczne zadania Programu,
 - tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej do realizacji Programu.